

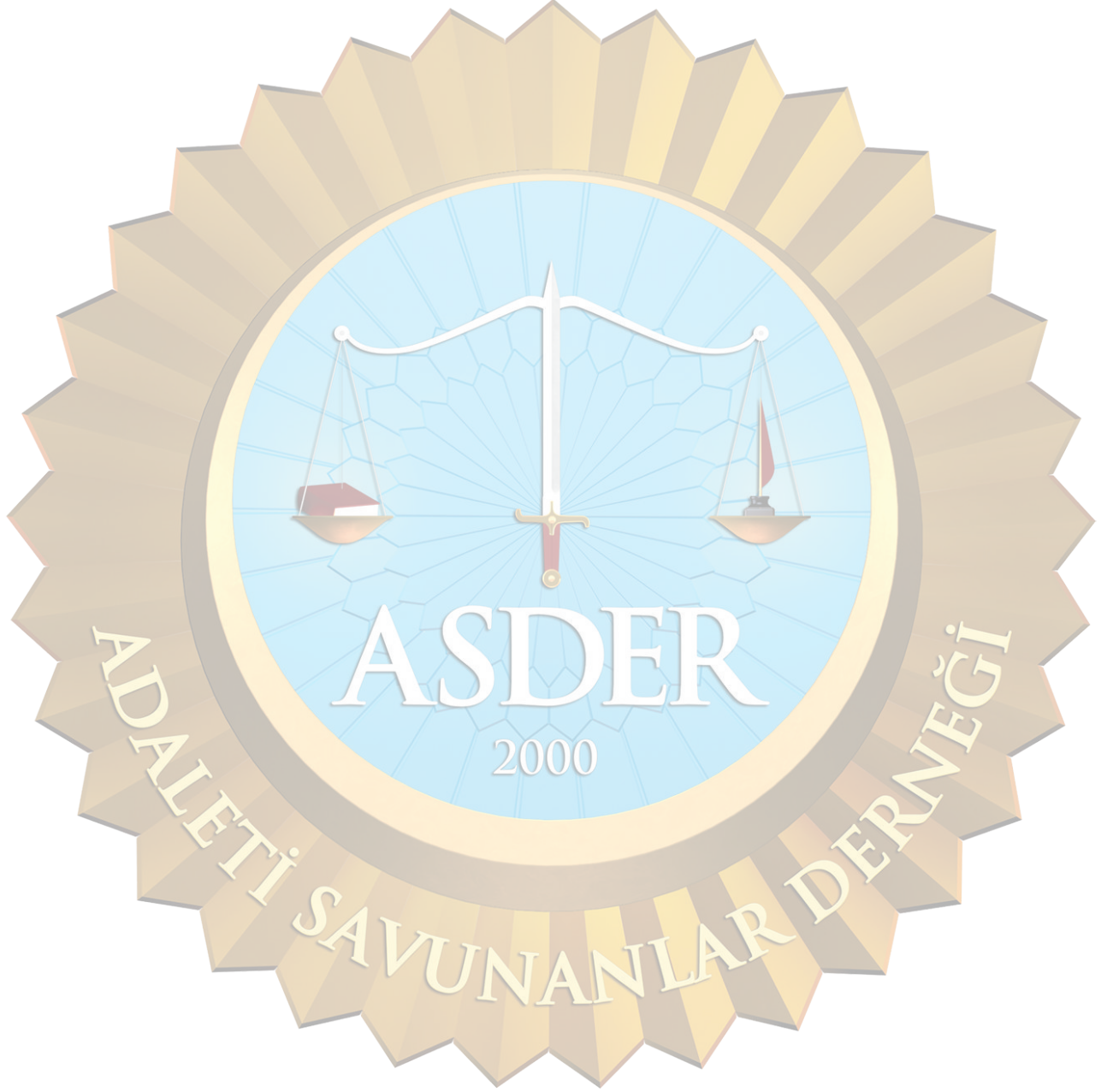

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

6191 SAYILI KANUN İLE GİDERİLEMEYEN
MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ
YASA TASARISI
ASDER
2000

TEMMUZ 2014

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

İÇİNDEKİLER

1. **ÖZET TAKDİM**
2. **EK-A: YASA TASARISI**
3. **EK-B: YASA GEREKÇELERİ**

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

6191 SAYILI KANUN İLE GİDERİLEMİYEN

MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ

YASA TASARISI

ÖZET TAKDİM

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ

**6191 SAYILI KANUN İLE GİDERİLEMİYEN MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ İÇİN
HAZIRLANAN YASA TASARISI
ÖZET TAKDİM**

Ziyaretimizin asıl sebebi, 6191 Sayılı Kanunun gideremediği mağduriyetler ile bunların telafisi için hazırlanan Yasa Tasarısı hakkında bilgi sunmaktır.

22 Mart 2011 Tarihine yürürlüğe giren 6191 Sayılı Kanunla 926 sayılı TSK Personel Kanununa eklenen Geçici 32. Madde hükümlerinden yararlanmak üzere **4606 Subay, Astsubay, Askeri Öğrenci ve Uzman personel müracaat etmiş, bunlardan 1542 YAŞ mağduru Subay ve Astsubayın müracaatı kabul edilmiş, 3064 Subay, Astsubay, Askeri Öğrenci ve Uzman personelin müracaatları ret edilmiştir.**

Meselenin anlaşılabilmesi için mağduriyetlerin 6191 Sayılı Yasanın tasnif ettiği şekilde gruplandırılmasında fayda mütalaa ediyorum.

1. 6191 SAYILI YASA KAPSAMINA GİRENLER

12 Mart 1971 tarihi ile 6191 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 22 Mart 2011 tarihleri arasında yargıya kapalı idari işlemlerle re'sen emekli edilen 1542 Subay ve Astsubay 6191 Sayılı kanundan yararlanmıştır. Yasa kapsamına girdiği halde 226 Subay ve astsubayın da müracaatları reddedilmiştir.

a) 6191 Sayılı Yasanın kapsamına girenlere verdiği imkânlar:

- 1) TSK'de emsali emekli olan subay ve astsubaylara TSK emeklisi işlemi yapılarak emsaline verilen emekli maaşı bağlandı,
- 2) TSK'deki emsalleri emekli olmayan subay ve astsubaylar, Kamu Kurumlarında açılan araştırmacı kadrolarına atanarak, TSK'deki karargâhlarda görev yapan emsali subay ve astsubaylara denk özlük haklarına kavuşturuldular.
- 3) Kapsam içindeki subay ve astsubaylara TSK'den ilişkilerinin kesildiği tarihteki rütbeleri dikkate alınarak emekli Subay veya Astsubay kimlik kartı tanzim edildi.
- 4) Tabanca taşıma ve bulundurma ruhsatı verildi.

b) 6191 Sayılı Yasanın kapsamına giren Subay ve Astsubayların giderilemeyen mağduriyetleri:

- 1) Silahlı Kuvvetlere geri dönüşleri sağlanmadı.
- 2) Re'sen emekli edildikleri tarih ile Yasanın çıktığı tarih arasında emsallerine ödenen maaş ve özlük hakları ödenmedi.
- 3) Emekli olan emsallerine ödenen OYAK ikramiyesini almaları için imkan verilmedi.
- 4) Emekli Subay ve Astsubay kimlik kartları emekli olan emsallerinin rütbe ve kademelerine denk olarak tanzim edilmedi.
- 5) Son altı yılında 95'in üzerinde sicil notu alan astsubaylara bir kademe yükselme imkânı, emsali emekli olan astsubaylara tanınmadı.
- 6) Re'sen emekli edildikleri tarihten sonra üniversite bitiren ve yasa çıktığı zaman emsalleri emekli oldukları için emekliliklerini isteyen astsubaylara, emsallerine verilen bir yıl kıdem verilmedi. Son iki sebepten dolayı emsalleri gibi birinci dereceden emekli olma hakkına sahip olamadılar.

6191 SAYILI YASA KAPSAMINA GİRMEYENLER

Yargıya açık idari işlem ile ayırma işlemi yapıldığı veya mağduriyet tarihini kapsamadığı için 3064 Subay, astsubay, askeri öğrenci ve uzman personel 6191 sayılı kanundan yararlanamamıştır.

6191 Sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılarak, yasanın imkânından yararlanamayan Askeri personelin mağduriyet tarihleri ve statüleri aşağıda belirtilmiştir.

c) **12 Mart 1971-22 Mart 2011 tarihleri arasında(Topl. 2650 As. Per.);**

- 1) **Yargıya açık idari işlemlerle re'sen emekli edilen subay ve astsubaylar** (1991 Subay ve astsubay).
- 2) Sistematik baskı ve zorlamalarla **Emekliliğe ve istifaya mecbur kalan** subay ve astsubayla(en az 60 subay ve astsubay).
- 3) İdari işlemlerle sözleşmesine son verilen **uzmanlar**(en az 73 Uzman).
- 4) Askeri okullardan idari işlemlerle ilişkisi kesilen veya mobbing sonucu ayrılmak zorunda bırakılan **askeri öğrenciler** (526 As. Öğr.)

d) **01 Ocak 1964-12 Mart 1971 Tarihleri arasında (Topl.188 As. Per.):**

- 1) **Yargıya açık ve kapalı idari işlemlerle re'sen emekli edilen Subay ve Astsubaylar.**
- 2) İdari işlemlerle işine son verilen **Uzman Personel.**
- 3) İdari işlemlerle öğrenimlerine son verilen **Askeri Öğrenciler.**

2. GEÇMİŞ DARBELERİN MAĞDURLARI

a) **Sivil Bürokratların Durumu:**

Darbelerin memuriyetten çıkardığı sivil bürokratların mağduriyetleri, rejimin normale dönmesini takip eden birkaç yıl içinde, **geriye dönük özlük hakları da ödenerek giderilmiştir.**

b) **Profesyonel Askeri Personelin Durumu;**

Darbeyi ve tasfiyeyi yapanlar askerler olduğu için, tasfiyeye maruz bırakılan askerlerin mağduriyetlerinin giderilmesi sivil bürokratlar kadar kolay olmamıştır. **Sivil irade askerler tarafından mağdur edilen askerlerin haklarının verilmesi ile ilgili bir girişimi, askerlere rağmen başlatma cesaretini gösterememiştir.** Bu nedenle de mağdur askerler mağduriyetleri ile birlikte yaşamışlardır.

Bu durumun iki istisnası olmuştur.

Birincisi; 27 Mayıs 1960 Darbesi sonucunda emekliye sevk edilen **235 general ve 4177 üst rütbeli subayın** hizmet sürelerinin emsallerine, Genelkurmay Başkanlığınca hazırlanıp TBMM'ne sevk edilen dört ayrı kanunla giderilmesidir.

İkincisi de; Askerlerin muhalefetine rağmen **AK Parti Hükümeti tarafından hazırlanarak TBMM'ne getirilen 6191 Sayılı Kanunla olmuştur.**

27 Mayıs 1960 Darbesinden sonra re'sen emekli edilenler 1980 tarihine kadar faaliyet gösteren Emekli İnkılâp Subayları Derneğini (EMİNSU) kurmuşlardı. Emekli edilenler generaller ve üst rütbeli subaylar idi. 02 Ağustos 1960, 11 Temmuz 1973, 10 Kasım 1981 ve 03 Aralık 1992 olmak üzere dört ayrı tarihte çıkarılan Kanunlarla önce, 25 hizmet yılını doldurmayanlara, doldurmuş gibi emekli aylığı bağlanmış, arkasından 30 yıl hizmet etmiş duruma, daha sonra 40 yıl hizmet etmiş duruma getirilmiş ve en sonunda da Kıdemli Albayların aldıkları ek gösterge ve yan ödemeleri alacak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. Onlar yüksek rütbeli idi. Darbecilere ulaşabiliyorlardı. EMİNSU Derneği 12 Mart 1971 Müdahalesi ve 12 Eylül 1981 Askeri darbesinden sonra da EMİNSU'cuların durumlarının iyileştirilmesi için Kanun çıkartmaya muvaffak oldu. Ama gerek 12 Mart'ta, gerekse 12

Eylül'de ideolojileri nedeniyle TSK'dan çıkarılan genç subaylara sahip çıkmadılar.

27 Mayıs 1960 darbesinden sonra yapılan 1971, 1980 ve 1997 darbelerinin mağdurları genç subay ve astsubaylar, askeri öğrenciler ve uzman personeldi. Gençtiler, üst kademelerle ilişki kuramıyor ve mağduriyetlerini kimseye anlatamıyorlardı. Sahipsizlerdi. İtelenmişlerdi. Küsererek bir köşeye çekilmişlerdi.

28 Şubat Sürecinde YAŞ Kararları ile Ordudan çıkarılan ve tamamına yakını yine genç yaşta bulunan subay ve astsubaylar 2000 yılında ASDER'i kurdular.

ASDER sadece kendi mensuplarını değil, bütün Askeri Darbe Süreçlerinde Yargıya kapalı ve açık haksız idari işlemlerle ordudan çıkarılanlara sahip çıkarak meseleyi Siyasi İradenin önüne getirmiştir. 5000 civarında genç, mağdur ve sahipsiz askerlerin haklarının verilmesi için on yılı aşkın bir süre yoğun gayret göstermiştir.

Sonunda 2011 yılında, AK Parti Hükümeti ve Başbakanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın duyarlı ve hakkaniyetli tavrı ile 6191 Sayılı Kanunun çıkarılması sağlanmıştır.

Kanun sadece Yargıya kapalı işlemlerle çıkarılan 1542 Subay ve Astsubayı kapsamış, ama onların geriye dönük mağduriyetlerini gidermemiştir.

Şimdi ASDER olarak talebimiz:

Birinci olarak 6191 sayılı kanunun kapsamına giren asker mağdurların, 1 (b) maddesinde belirtilen, geriye dönük özlük haklarının verilmesidir.

İkinci talebimiz de, 01 Ocak 1964 tarihinden, TSK Disiplin Kanunun çıkarıldığı 31 Ocak 2013 tarihine kadar yargıya açık işlemlerle Silahlı Kuvvetlerden çıkarılan 3064 Subay Astsubay, askeri öğrenci ve Uzman personelin de 6191 Sayılı Kanun kapsamına alınmasının sağlanmasıdır.

YAŞ Kararı ve yargıya kapalı işlemlerle re'sen emekli edilenlerin zulme maruz kaldığı ve mağduriyetleri açıktır. Bu nedenle bütün mağduriyetlerinin giderilmesinin gerektiğini düşünüyoruz. **Bunun yanında yargıya açık işlemlerle re'sen emekli edilen veya okullarından çıkarılanlar da haksızlığa uğratılmışlardır. Çünkü:**

- 1) Askeri Ceza Kanununda Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektiren fiiller sıralanmışken, kişiler yargı önüne getirilmeden idari işlemlerle re'sen emekli edilmiştir.
- 2) Yerindelik denetimi yapamayan, işlemleri sadece mevcut mevzuata uygun tesis edilip edilmediğinin yargısal denetimini yapabilen, yapısı ve bağlantısı ile adalet dağıtmaktan uzak Askeri Yüksek İdare Mahkemesine başvuru hakkının verilmesinin, haksızlıkların tespiti için yeterli olmadığı, bu davalarla ilgili kararlarından anlaşılmaktadır.
- 3) TSK Disiplin Kanunu çıkarılıncaya kadar, re'sen emeklilik işlemleri yönerge ile düzenlenmiş ve keyfilik içeren kararlara ortam hazırlanmıştır. TSK Disiplin Kanununun yürürlüğe girişinden itibaren kısmen önleyeceği hukuksuzluğun, kanunun yürürlük tarihinden öncekilere uygulanmaması, idari işlemlerle çıkarılanları mağduriyetleriyle baş başa bırakmıştır.
- 4) Anayasa mahkemesi ve TBMM darbeleri ve muhtıraları araştırma komisyonu da yönetmelikle düzenlenen silahlı kuvvetlerden ayırma işleminin hukuk dışı olduğunu ve mahkemenin de bağımsız olmadığını karar ve raporlarında belirtmiştir.
- 5) Yargıya açık idari işlemlerle re'sen emekli edilen Subay ve Astsubaylar, okullarından çıkarılan askeri öğrenciler ve uzmanların çoğunun durumu da YAŞ kararı ve Yargıya kapalı işlemlerle Silahlı Kuvvetlerden çıkarılanların durumu ile aynıdır.

Bu nedenlerle, yargıya kapalı idari işlemlerle Silahlı kuvvetlerden ilişkisi kesilen Subay, astsubay, askeri öğrenci ve uzmanlar da 6191 Sayılı Kanun kapsamı içine alınmalıdırlar.

3. ASDER tarafından 6191 Sayılı Kanun ile giderilemeyen mağduriyetlerin telafisi için bir yasa tasarısı hazırlanmıştır. Hazırlanan tasarı ile;

a) 6191 sayılı kanundan yararlandırılan yaş mağdurlarına;

- 1) Silahlı kuvvetlerde geçirmiş sayıldıkları sürelerde **emsaline ödenen maaş ve özlük haklarının tazminat olarak ödenmesi sağlanacak.**
- 2) Emsallerinin **OYAK kesintileri** ile elde ettikleri imkânlarla ulaşması sağlanacak.
- 3) Astsubayların emsallerinin yüksek lisans ve sicil nedeniyle aldıkları **derece ve kademe ilerlemeleri verilecek.**
- 4) Zorunlu hizmet süresini doldurmadan re'sen emekli edilenlerin ödedikleri **öğrenim giderleri iade edilecektir.**
- 5) Mağdurlara verilen **askeri kimliklerde rütbeleri, emsallerine intibak ettirilecektir.**
- 6) Kamu görevine atananların, **yanının resmi gazetede yayınlandığı tarih ile atandıkları göreve başladıkları süre** arasında geçen 6-8 aylık maaşlarının ödenmesi sağlanacaktır.

b) Kararname ve Bakanlık onayı ile re'sen emekli edilen subay ve astsubaylar da 6191 sayılı yasadan yararlanabilecekler.

c) İstifa ve emekliliğini istemek zorunda bırakılanlar, (bu durumları belgelendiği takdirde) emsallerinin özlük haklarına kavuşacaklar. (Bu grup mağdurların durumu TBMM Darbeleri Araştırma Komisyonu tarafından hazırlanan ve 6 ana başlık altında 1404 sayfa olarak hazırlanan raporun 28 ŞUBAT 1997 POST MODERN DARBESİ ile ilgili 5 nci bölümünün "28 Şubat Sürecinin Devlet ve Toplum Üzerindeki Yansımaları" başlığı altında, 1158 nci sayfasında açıkça belirtilmiştir.)

d) Uzmanlar, 6191 sayılı yasadan yararlanabilecekler.

e) Askeri öğrenciler;

- 1) İsteyenler **denği okullara yerleştirilebilecek.**
- 2) Çıkarıldıkları askeri okullarda geçirdikleri öğrenim sürelerine tekabül eden **emeklilik kesenekleri askeri kurumlarınca karşılanabilecek.**
- 3) Askeri okullarda geçirdikleri süreler **askerlikten sayılabilecek.**
- 4) **Öğrenim gideri** ödemeyecekler, ödedikleri iade edilebilecek.
- 5) Çıkarıldıkları askeri okulları bitirdikleri takdirde ulaşacakları statüde verilecek maaşlar, çıkarıldığı askeri okulda geçirdiği sürenin ay cinsinden miktarı ile çarpımından çıkan miktar **tazminat olarak ödenebilecek.**
- 6) İstedikleri halde öğrenim durumlarına **uygun bir kamu görevine yerleştirilecekler.**
- 7) Çıkarıldıktan sonra üniversite bitirerek bir sosyal güvenlik kurumu üyesi olarak **emekli olanların maaşları, çıkarıldığı okulu bitiren emsalinin emekliliklerine intibak ettirilebilecek.**
- 8) Emeklilik asgari bekleme süresini doldurmamış olanlar, 6191 sayılı kanunla tanınan **atama ve emeklilik haklarından yararlanabilecek ve atamalar için 5.dereceden 2000 araştırmacı kadrosu açılabilir.**
- 9) İşlemlerde hatası olanlara cezai işlem talebi ve tazminatların kusurlu olanlara **rücu edilmesi talep edilebilecektir.**

ADNAN TANRIVERDİ

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ

GENEL MERKEZİ

THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

EK - A

**6191 SAYILI KANUN İLE GİDERİLEMİYEN
MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ**

YASA TASARISI

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ
TARAFINDAN HAZIRLANAN YASA TEKLİFİ
(EK-A)

ASKERLİK KANUNU İLE TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİ PERSONEL
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ
(6191 SAYILI YASA İLE GİDERİLEMİYEN MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ İÇİN
HAZIRLANAN KANUN TEKLİFİ)

MADDE 1- 926 sayılı Kanunun geçici 32 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendine aşağıdaki cümleler eklenmiş, (d), (g), (ğ) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanundan yararlanan astsubaylardan, Milli Savunma Bakanlığına müracaat ettikleri tarihte emekliliğini isteyenler veya araştırmacı kadrolarına atananların intibakında ek 24 ve ek 25 inci madde hükümlerinden yararlanan emsalleri esas alınır. Bu Kanundan yararlanan ve Milli Savunma Bakanlığına müracaat ettikleri tarihte emekliliğini isteyen veya araştırmacı kadrolara atanan subay ve astsubaylardan, atama veya emekliliklerinin kabul edildiği tarih itibarıyla yüksek lisans ve doktora öğrenimi bulunanlar, aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubaylardan (subay olanlar hariç) aynı öğrenim niteliklerine sahip olanların statüsüne eşitlenir.”

“d) Bu fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında olanlardan hâlen herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda çalışanlar, çalıştığı kurumdaki statü ve özlük hakları saklı kalmak üzere bulundukları kadroda çalışmaya devam edebilirler veya istekleri halinde bu madde uyarınca ihdas edilen araştırmacı kadrosuna da kurumlarınca atanırlar. Bunlara statüsüne göre bu Kanun hükümleri uyarınca karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve diğer mali haklar (tayın bedeli ve fiilen çalışma karşılığı yapılan ödemeler hariç) ödenir. Aylıklar, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azami rütbe tavanı subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda iki kademeli kıdemli başçavuştur. Bunlar bu fıkranın (b) bendi veya (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri çerçevesinde emekliye ayrılabilirler.”

“g) Bu kişilerin varsa öğrenim giderleri borcu tahsil edilmez. Daha önce tahsil edilmiş öğrenim giderleri güncel değerleri üzerinden topluca geri iade edilir.

ğ) Bu kişilere, emsallerinin rütbe, sınıf ve kıdemleri üzerinden emekli kimlik kartı verilir ve bu kişiler emekli Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına tanınan sosyal haklardan genel hükümlere göre yararlanırlar.

h) Bu kişilere, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesildiği tarihten aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden Milli Savunma Bakanlığına müracaat ettikleri tarihteki statüleri esas alınmak suretiyle emsallerine ödenen maaş ve eklentilerinin güncel toplam tutarından, emsallerinin ödemiş olduğu emeklilik keseneği ve OYAK aidatları toplam güncel tutarları düşüldükten sonra geriye kalan tutar ilgili Kuvvet Komutanlıkları,

Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca topluca tazminat olarak ödenir. Bunlardan daha önce emekli olanlara ödenen emekli aylıkları da güncel değeri itibarıyla ödenecek tazminattan mahsup edilir. Emsallere kurumlarınca ödenen emeklilik kesenekleri ile emsallerinin ödemiş olduğu OYAK aidatlarına isabet eden kâr payları güncel tutarlar üzerinden kurumlarınca ilgili kurumlara ödenir. Kişiler bu şekilde OYAK üyeliğinden doğan haklardan, intibaklarının yapıldığı rütbe ve kıdem üzerinden aynı şartlar altında yararlanır.”

MADDE 2- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun EK 81 inci maddesinin birinci fıkrasına “uzman erbaşlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 6191 sayılı kanunun EK-32 nci maddesinden yararlananlar” ibaresi eklenerek aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Millî İstihbarat Hizmetleri ve Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar ve Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar ve 9191 sayılı kanunun EK-32 nci maddesinden yararlananlar ile çarşı ve mahalle bekçisi kadro unvanı esas alınarak emekli aylığı veya adi malûllük aylığı ödenenlerden emekli aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olanlara, her ay emekli aylıklarıyla birlikte 100 YTL tutarında ayrıca ödeme yapılır.”

MADDE 3- 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunun 10 uncu maddesinin (13) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13. Harp okulları, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, fakülte ve yüksekokullar ve astsubay meslek yüksekokullarından ilişkisi kesilenlerin bu okullarda okudukları sürelerin tamamı; askeri liselerde ATAT kampında geçen süreler muvazzaf askerlikten sayılır. Şu kadar ki, Türk Silahlı Kuvvetleri adına okudukları fakülte ve yüksekokullardan ve askeri liselerden ilişkisi kesilenler temel askerlik eğitime tabi tutulduktan sonra; harp okulları, Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve Astsubay Meslek Yüksek Okullarından ilişkisi kesilenler ise bu okullarda geçen sürelerin muvazzaf askerlik hizmet süresini karşılaması kaydıyla temel askerlik eğitime tabi tutulmaksızın, yedeğe geçirilirler.”

MADDE 4- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 36- 01 Ocak 1964 tarihinden bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımı tarihine kadar, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanılarak tesis edilen idari işlemlerle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinden idari işlemlerle ilişkisi kesilen ya da emekli veya istifa etmek zorunda kaldığı veya zorlandığı belgelenen subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sivil memurlar veya bunların vefatları halinde hak sahipleri, geçici 32 nci madde hükümlerinden yararlandırılırlar.

01 Ocak 1964 tarihinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar, askeri öğrencilikten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanılarak tesis edilen idari işlemlerle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, disiplinsizlik, başarısızlık ya da kendisinin veya velisinin serbest iradesi gerekçe gösterilerek tesis edilen idari işlemlerle askeri öğrencilikle ilişkisi kesilenlerden; disiplinsizliği, başarısızlığı veya kendisinin ya da velisinin serbest iradesi ile ayrılma halleri, idarece yeterli kanıtla ispatlanamayan ve ayrılmaya zorlandığı anlaşılanlar, aşağıdaki haklardan yararlandırılırlar:

a) GATA, Harp okulları, Astsubay Meslek Yüksek Okulları, Astsubay Sınıf okulları, Uzman Jandarma ve Uzman Erbaş okulları öğrencilerinden askeri okul veya yatay geçiş yaptığı okuldaki öğrenimleri sırasında on sekiz yaşından gün alanların bu okullardaki öğrenim sürelerine tekabül eden emeklilik kesenekleri askeri kurumlarınca karşılanır.

b) Durumları 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda aranan genel şartlara uygun olmak koşulu ile askeri öğrencileri, istekleri halinde tahsil ve branşlarına uygun kamu kurum ve kuruluşları kadrolarında istihdam edilirler.

c) Bu kanun hükümlerinden yararlandırılan fakülte ve yüksekokul, GATA, Harp Okulları, Astsubay hazırlama ve Sınıf okulları, Astsubay Meslek yüksek Okulları ve Uzman Jandarma Okulları öğrencilerine, çıkarıldıkları okuldan mezun olmaları halinde kazanacakları statü gereği kendilerine ödenecek aylık maaş tutarının, çıkarıldığı okulda geçirdiği öğrenim süresi ile çarpımı sonucu elde edilecek tutar kurumunca topluca tazminat olarak ödenir.

d) Fakülte ve yüksekokul, GATA, Harp Okulları, Astsubay hazırlama ve Sınıf okulları, Astsubay Meslek yüksek Okulları ve Uzman Jandarma ve Uzman Erbaş Okullarından ilişkisinin kesildiği tarihteki emsalleri, emeklilik için zorunlu asgari süreyi bu Kanunun yayımı tarihinde doldurmuş olanlar, emsalleri ile birlikte askeri okuldan mezun olmuş sayılırlar ve geçici 32 nci madde ile tanınmış emeklilik haklarından yararlanırlar.

e) Bu kişilerden müracaat tarihi itibarıyla emeklilik asgari bekleme süresini doldurmamış olanlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki genel şartları taşımaları kaydıyla geçici 32 nci maddede tanınmış atanma ve emeklilik haklarından bihakkın yararlanırlar. Yapılacak atamalarda kullanılmak üzere, geçici 32 nci maddedeki esaslar dâhilinde, genel idare hizmetleri sınıfından 5 inci dereceli iki bin adet araştırmacı kadrosu ihdas edilmiştir.

f) Bu kişilerin varsa öğrenim giderleri borcu tahsil edilmez. Daha önce tahsil edilmiş öğrenim giderleri, güncel değerleri üzerinden topluca geri iade edilir.

g) Askeri öğrencilerin hukuka aykırı olarak ilişkisinin kesilmesinde kasıt veya ihmali olanlar hakkında cezai işlem yapılır. Öğrenim giderleri ve tazminatlar, kasıt veya ihmali bulunanlara müstereken rücu edilir.

Bu madde kapsamındaki kişiler veya vefatları hâlinde hak sahipleri, bu madde hükümlerinden yararlanabilmek için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvururlar. Milli Savunma Bakanı, başvurunun kabulüne veya reddine en geç altı ay içinde karar verir. Başvurunun reddi halinde bu ret işlemine karşı ilgililer altmış gün içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesine dava açabilirler. Şu kadar ki, açılan davalar Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin, Anayasanın değişik 157 nci maddesi doğrultusunda yeniden yapılandırılmasını müteakiben görüşülür.”

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“17 nci madde gereğince askeri öğrencilikle ilişkisi kesilenler, öğrenimlerinin kesintiye uğramasına meydan verilmeksizin aşağıdaki haklardan doğrudan yararlandırılırlar:

a) Fakülteler ve yüksekokullarda okuyan askeri öğrenciler aynı okullarda öğrenimlerine devam ederler.

b) Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Harp okulları, Astsubay Meslek Yüksek Okulları, Astsubay Sınıf okulları, Uzman Jandarma ve Uzman Erbaş okulları öğrencileri, sınıf ve branş itibarıyla uygun olan fakülte, yüksek okul veya dengi diğer okullara yatay geçiş yapabilirler.

c) Askeri lise öğrencileri, giriş puanı itibarıyla denk olduğu Anadolu ve Fen Liselerine yatay geçiş yapabilirler.

d) Askeri öğrencilerin öğrenimlerine devam ve yatay geçiş hak ve esasları Milli Savunma Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 6- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir

“GEÇİCİ MADDE 37- Bu maddeyi ihdas eden Kanun ile geçici 32 nci maddede yapılan değişikliklere istinaden yapılacak başvuru ve işlemler, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde sonuçlandırılır.”

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ
THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

EK - B

**6191 SAYILI KANUN İLE GİDERİLEMİYEN
MAĞDURİYETLERİN TELAFİSİ**

YASA GEREKÇELERİ

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ
TARAFINDAN HAZIRLANAN YASA TEKLİFİ GEREKÇELERİ
(EK-B)

GENEL GEREKÇE

Demokratik siyasi hayatın kesintiye uğradığı olağanüstü dönemler, çeşitli biçimlerde sivil ve askeri kamu görevlilerinin mesleki ve sosyal hak kayıplarına da yol açmıştır. Takip eden süreçlerde mümkün olduğu kadar hükümetler bu yaraları sarmaya çalışmıştır. Ancak bu telafi düzenlemelere daha çok açık mağduriyetler konu olmuş, darbelerde aynı mağduriyete uğradığı halde, gizli yöntemlerle gerçekleştirilen işlemlere muhatap olanlar kapsam dışında kalmışlardır. Yürürlükte bulunan vesayet yasaları ve bu yasalara göre çıkarılan yönetmelikler esas alınarak sözde hukuki kılıfa sokulan işlemlerle gerçekleştirilen mağduriyetler toplumun kanayan bir yarası olarak devam etmektedir. Bu sebeple, 6191 Sayılı Yasada öngörülen formülasyonla, aynı mağduriyetleri yaşayan ancak örtülü yöntemler kullanıldığı için, bu mağduriyeti sicil dosyalarında kalmış ve dışarı yansımamış mağdurların da yaralarının sarılması, hukuk devleti ve eşitlik ilkesinin bir gereğidir.

27 Mayıs 1960 Müdahalesi ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen personelin özlük haklarının telafisi için dört ayrı kanun yürürlüğe koyulmuş, 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963 tarihlerinde ki başarısız darbe girişimleri de ya affedilmiş ya da dengi okullara yerleştirilerek mağduriyetleri giderilmiştir. Bu tarihler geride bırakıldığında, 01 Ocak 1964 tarihi ile 12 Mart 1971 tarihleri arasında geçen sürede idari işlemlerle Silahlı Kuvvetlerden çıkarılan personel için her hangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle, kanunun yürürlük tarihi 01 Ocak 1964 tarihinden başlatılmıştır.

22/3/2011 tarihli ve 27882 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu’yla 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’na eklenen geçici 32’nci maddeyle 12 Mart 1971 tarihinden itibaren özellikle olağanüstü dönemlerde yargı kararına dayanmayan ve yargı denetimine kapalı idari tasarruflarla ilişkisi kesilen askerî personelin mağduriyetinin telafisi amaçlanmıştır.

01 Ocak 1964 tarihinden mezkûr geçici 32’nci maddenin yürürlüğe girdiği 22 Mart 2011 tarihine kadar ilgili Kanun’da belirtilen aynı süreçte ve aynı sebeplerle ve başlatılması, tekemmül ettirilmesi ve uygulanması bakımından aynı usullerle oluşturulan, aynı sonuçları doğuran, sadece Yüksek Askerî Şûra kararına eklenmediği için farklılaşan idari kararlarla ilişkisi kesilenlerin de benzer mağduriyetleri yaşadığı bir vakıadır. Aynı türden mağduriyetler arasında ayrımcılık, kamu vicdanını inciteceği gibi “herkes için adalet” anlayışına da aykırıdır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanmayan bir idari işlemle ilişkisi kesilen ya da emeklilik veya istifaya zorlanması sonucu emekliliğini istemek veya istifa etmek zorunda kalan personel mevcuttur.

Yine aynı şekilde fakülte, yüksekokul ve askerî okullardan idari tasarruflarla ilişkisi kesilen, özellikle de askerî öğrenci disiplin mevzuatına dayanılarak disiplinsizlik, başarısızlık, akademik yetersizlik suçlamaları ile kendisi veya velisi baskı altına alınan ve kendi istekleri ile öğrencilikten ayrılmış gibi işlem yapılan askeri öğrenciler mevcuttur.

Bu gibi personelin sicil dosyalarına bakıldığında, olağanüstü dönemlerde sicillerinin ani olarak düşürülmesi, disiplin notlarının, ders notlarının birden bire düşürülmesi, işlem öncesi ilişki kesmeye alt yapı oluşturma amacıyla peş peşe disiplin cezaları verilmesi, fişlenmeleri, kanaat hanelerinde siyasi mülahazalar içeren kanaatlere yer verilmesi, şüpheli ve sakıncalı takibine alınmış olmaları ve benzeri birçok muamelelere maruz kalmaları sonucu istifa ettikleri veya emekliliklerini istemek ve askerî öğrencilikten ayrılmak zorunda bırakıldıkları görülecektir.

Olağanüstü dönemlerin olağanüstü koşullarında özellikle siyasi nedenlerle keyfi uygulamalar yapılarak sicilleri ve disiplin notları ani düşüşlerle bozulan, idari yargıyı bağlayıcı bu ve benzeri tasarruflarla meslek ve öğrencilikten çıkarılan kişiler, etkili bir hak arama sonucunu doğuracak hâkimlik teminatı ve yargı güvencelerine sahip olmayan, bu sebeple de halkoylamasıyla kabul edilen 12.09.2010 tarih ve 5982 sayılı Anayasa değişikliği ile “*Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluşu, işleyişi, yargılama usulleri, mensuplarının disiplin ve özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir*” hükmü ile bu teminat ve güvencelere kavuşturulması öngörülen Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde hiç dava açmamışlar veya açmış oldukları davalardan sonuç alamamışlardır.

Askerî öğrenciler, kendilerine bir yön ve istikamet çizdikleri yaşlarda, askerî okullarda belli sınıflara geldikten sonra öğrencilikten çıkarılmakta ve böylece planlı bir gelecek imkânından yoksun bırakılmaktadırlar. Maddi zorluk nedeniyle öğrenime devam edememiş veya işsiz kalmış bu gibi kişilerden yaşı müsait olanların öğrenimlerinin devamını sağlamak, yaşı uygun olmayıp da işsiz kalmış olanların ise sosyal güvenlik haklarından yararlanmalarını sağlamak veya memuriyette istihdamlarına imkân tanımak mağduriyetlerini telafi edecektir.

Yapılan incelemede, örtülü yöntemlerin uygulandığı olağanüstü dönemlerde ilişki kesme yöntemleri, sıralı sicil üstlerinin kanaati ve kararname yolu ile, istifa ettirmek, emeklilik asgari süresi dolanları emekli olmaya zorlamak ve sözleşmeli personelin sözleşmelerinin feshedilmesi, askeri öğrencilerin ise başarı ve disiplin notlarını etkileyen mobbing uygulamaları ve öğrenciye veya velisine ikna odası yöntemi ile yapılan baskılar sonucu kendi iradesi ile öğrencilikten ayrılmış gibi gösterme tarzında örtülü yöntemlerle mağdur edilmiş TSK personeli bulunmaktadır. Bu gibi personel 6191 sayılı yasa veya kamu personeli af yasaları kapsamı dışında kalmışlardır. Bu konu ile ilgilenen bir sivil toplum kuruluşu olan ASDER’in yaptığı istatistiklere göre bu şekilde mağduriyete uğramış 3000 civarında personel bulunmaktadır. Disiplin affı yasaları ve en son çıkan 6495 Sayılı “**Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**” bu askeri personel dışında kalan tüm kamu personelinin mağduriyetlerini gidermiştir. Benzer formülasyonla, sözü edilen bu personelin de mağduriyetlerinin giderilmesi mümkün bulunmaktadır. 6191 Sayılı veya 6495 Sayılı yasaya yapılacak bir atıfla sorun çözülebilecektir. Bu gibi personelin durumu özlük ve sicil dosyalarının 6191 Sayılı yasanın geçici 32 nci maddesinde öngörülen yöntemle belirlenerek mağdur edildikleri tespit edilenlerin bu iki yasa kapsamına alınması mümkündür.

ASDER tarafından hazırlanan ve ekte sunulan yasa teklifinde, “*Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanılarak tesis edilen idari işlemlerle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere*” denilmek suretiyle, mevzuat çerçevesinde ilişkisi kesilenler zaten kapsam dışı bırakılmıştır. Yasa teklifinde, mağduriyet kategorileri belirlendikten sonra, 6191 sayılı yasaya atıf yapılmak suretiyle mağduriyetin giderilmesi öngörülmüştür.

Nitekim Bu grup mağdurların durumu TBMM Darbeleri Araştırma Komisyonu tarafından hazırlanan ve 6 ana başlık altında 1404 sayfa olarak hazırlanan raporun 28 ŞUBAT 1997 POST MODERN DARBESİ ile ilgili 5 nci bölümünün “28 Şubat Sürecinin Devlet ve Toplum Üzerindeki Yansımaları” 1158 nci sayfasında açıkça şöyle belirtilmiştir : “*“... Bu operasyon, kendisi ve/veya eşi dindar/mütedeyyin olarak görülen personelin öncelikle fişlenmesi, akabinde çeşitli yollarla kendisinin ve ailesinin sözlü veya fiili şekilde taciz edilmesi, nihayetinde bu kişilerin kendi istekleriyle istifa etmesi veya emekliye ayrılma zorunda kalması yahut “kaderine razı” olanların, “disiplinsizlik” gerekçe gösterilerek, Yüksek Askeri Şura Kararıyla veya Bakan Onayı gibi yöntemlerle re’sen emekliye sevk edilmek suretiyle tasfiye edilmeleriyle sonuçlanmıştır.”*

İşte, bu Kanun Teklifi, aslında yargı yolu kapalı idari işlemlerle ilişkisi kesilen personelden mağduriyet itibarıyla hiçbir farkı olmayan ama bu maddenin kapsamı dışında kalan çeşitli mağduriyet gruplarının bu mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla, Anayasa’nın eşitlik ilkesinin yanı sıra, Türkiye Cumhuriyetinin imzaladığı, ayrımcılığı yasaklayan, etkin başvuru ve adil yargılanma hakkını düzenleyen uluslararası sözleşmelerin de bir gereği olarak önerilmektedir. Teklif’le, söz konusu mağduriyetleri telafi amacının yanında, 926 sayılı Kanun’a 6191 sayılı Kanun’la eklenen geçici 32’nci maddenin uygulamasında ortaya çıkan aksaklık ve tereddütler ile eksik kalan yönlerin de giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 926 sayılı Kanun’un geçici 32’nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendinin sonuna bir cümle ilave edilmiştir. Bu suretle, hukukun gereği olarak, mezkûr madde kapsamında müracaatı kabul edilen astsubayların, ek 24 ve 25 inci madde hükümlerine tabi emsallerine eşitlenmeleri mümkün kılınmaktadır. Uygulamada Kanun farklı yorumlanarak bu hükümlerden yararlanan emsalleri esas alınmamaktadır. Kanun, TSK’dan ayırma işleminin tesis edildiği tarih ile müracaatın Milli Savunma Bakanlığı tarafından kabulü arasındaki süreyi TSK’da geçmiş kabul etmektedir. Dolayısıyla, bu zaman zarfında yüksekokul bitiren astsubayların da emsalleri gibi ek 24 üncü maddeden yararlandırılmaları gerekmektedir. Oysa uygulamada bu kişilerin, söz konusu hükümlerde belirtilen şartları taşımadıkları farz edilerek, hizmette geçmiş kabul edilen süre içinde bitirmiş oldukları yüksekokul dikkate alınmamakta, keza ek 25 inci maddedeki şartları da taşımadıkları farz edilerek dereceleri belirlenmektedir. Hâlbuki Kanunun özünde, bu Kanundan yararlananların niteliklerinin, olumsuz olan emsallerine değil, olumlu olan emsallerine göre belirlenmesi öngörülmektedir. Uygulamada ise, bu kişilerin emsalleri gibi hizmet ettikleri ve yeterli sicil alarak terfi ettikleri kabul edilmekle birlikte, ek 24 ve 25’inci maddelerde aranan özelliklere sahip olmadıkları varsayılmaktadır.

Bu varsayımın gerekçesi ise, fiilen TSK 'da çalışan bazı emsallerinin, başarısızlık sonucu bu maddelerden yararlanamamış olmalarıdır. Yani, başarılı emsalleri değil, başarısız emsalleri esas alınmaktadır. Bu kişilerin başarılı veya başarısız olduklarının belirlenememesi kişilerin kusuru değil, idarenin hukuka aykırı olarak yapmış olduğu ayırma işleminden yani idari kusurdan kaynaklanmaktadır. Bu kusurun faturası, bu kişilere çıkarılamaz. Söz konusu hatalı uygulamalara meydan vermemek için Kanuna bu hükmün eklenmesi gerekli bulunmaktadır.

Madde ile ayrıca geçici 32'nci maddenin üçüncü fıkrasının (d) bendinin değiştirilmesi öngörülmektedir. Üçüncü fıkranın (d) bendi, (c) ve (ç) bentleri kapsamında olanlardan hâlen herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda çalışanların da ihdas edilen araştırmacı kadrolarına atanmalarını şart kılmış, böylece emekli olarak veya araştırmacı kadrosuna atanarak bu Kanundan önce elde ettikleri statülerini yitirmelerine yol açmıştır. Oysa bu gibi kişiler zaten kamu görevinde çalıştıklarından, araştırmacı kadrosuna atanmaların yararlandığı tüm haklardan çalıştığı kurumda yararlanmak suretiyle buralarda çalışmaya devam etmeleri, hem kazandıkları statülerini kaybetmemelerini hem de yürüttükleri kamu hizmetinin aksamamasını sağlayacaktır.

Yine bu madde ile, geçici 32'nci maddenin üçüncü fıkrasının (g) bendi değiştirilmektedir. Değiştirilmesi amaçlanan (g) bendi, öğrenim giderlerinin alınmamasını öngörmekte, ancak geçmişte alınmış olan öğrenim giderlerinin iadesini öngörmemektedir. Müracaatı kabul edilen veya açtıkları dava lehine sonuçlananların öğrenim giderlerinin kendilerinden haksız yere alındığı açıklık kazanmış olmaktadır ve bu tutarların güncel değerleri üzerinden kendilerine iadesi adaletin ve hakkaniyetin gereğidir.

Madde ile, geçici 32'nci maddenin üçüncü fıkrasının (ğ) bendi de değiştirilmektedir. Mevcut (ğ) bendi, Kanundan yararlananlara ilişkilerinin kesildiği tarihteki rütbe ve kıdemleri üzerinden kimlik verilmesini öngörmektedir. Bu düzenleme, maddi değil, manevi bir telafi hükmü olup, hak sahiplerine bir iade-i itibardan çok, TSK'dan ihracını hatırlatan ve gösteren bir belge niteliğine bürünmüştür. Çünkü emeklilik rütbesinin çok çok altında bir rütbe ile emekli asker kimliği taşıyan bir kişi, TSK'dan suç işleyerek veya disiplinsizlikten ayrılmış kimselere mahsus bir kimliği taşıyor demektir. Bu kimliği görenlerin, kimliği taşıyan kişilere neden bu rütbeden ayrıldıklarını sormaları kuvvetle muhtemeldir. Bunu bilen kişiler, kimliklerini bir yerde ibraz etmekten onur duymamakta, aksine kendi onurunu kıracak soru veya bakışlara muhatap olma endişesi ile kimliğini kullanamamaktadır. Bu kimlik, kişilerin eziklik duymasının bir belgesi olarak adeta kendi kendilerine karşı da eziklik duymalarına yol açmakta, özlük hakları yönünden emsalleri rütbesi esas alınırken kimlik yönünden ayrıldığı tarihteki rütbenin esas alınması, bu kişilerde bir kimlik bunalımına da yol açmaktadır. Değişiklik ile bu sakıncanın giderilmesi, özlük haklarının emsallerine intibak suretiyle telafi edilmesine paralel olarak Kanunun gerçek anlamda bir iade-i itibar sağlaması amaçlanmıştır.

Madde ile, geçici 32'nci maddenin üçüncü fıkrasının (h) bendi de değiştirilmektedir. Mevcut düzenleme, OYAK aidatlarının ve bu aidatların karşılığı olan kâr paylarının bizzat kişilere ödetilmesini öngörmektedir. Oysa OYAK'ın kurumsal kârından yoksun kalmasının müsebbibi, aynen emekli sandığı keseneklerinde olduğu gibi ayırma işlemi yapan kurumdur. Emekli keseneklerini kurum ödeyerek, yapılan haksızlık telafi edilirken, OYAK haklarında da geçerli olan hak kayıpları, bizzat kişiye ödettirilmektedir. Yani kişinin uğradığı zarar, bizzat kendisine ödetilmektedir.

Ayrıca, hem aidatları hem de kâr paylarını ödeyen bir kişinin, ödediği bu tutarlar karşılığında hiçbir artı hak elde etmesine imkân bulunmamaktadır. Çünkü OYAK aidatları ve bu aidatların kâr payları toplamının tamamı kişilere ödenmemekte, bu kâr paylarından kurum payı mahsup edildikten sonra bir kısmı kişilere emekliliğinde OYAK ikramiyesi olarak ödenmektedir. Mevcut Kanun hükmüne göre, kişiler hem emsallerinin aidatlarını ödeyecek, hem de bu aidatların güncel değerler üzerinden kâr paylarını OYAK’a ödeyeceklerdir. OYAK kârını alacak ve kalan miktarı kişiye geri verecektir. Örneğin kişiler 400 bin lira ödeyecekler, ancak karşılığında 150-200 bin lira alacaklar. Bu sebeple mevcut hüküm, kişilere bir hak ihyası sağlamaktan çok uzaktır ve adil değildir. Yapılan değişiklik, aynen emekli keseneklerinde olduğu gibi OYAK kâr paylarının da kurumca OYAK’a yatırılmasını, aidatların güncel tutarının ise ikramiyeden mahsup edilerek kişilere ödenmesini ve bu suretle bu hakkın ihyasını hakkaniyetli bir şekilde sağlanmasını temin etmektedir.

MADDE 2- SGK, 6191 Sayılı Kanunun EK 32 nci maddesi kapsamındaki personeli, 5434 Sayılı Kanunun EK 81 nci Maddesine 6519 Sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile eklenen “Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar” cümlesi kapsamında kabul etmemektedir. Bu sebeple de 6191 emeklilerine, makam tazminatı emekli aylığına yansımadağı için ek tazminat ödenen emsalleri gibi ek ödeme yapılmayacağı belirtilmiştir. Bu idari kararın sebebi, emsal TSK personeline yapılacak her iyileştirmeden, 6191 Sayılı Kanunun kapsamındaki personelin de yararlanacağı hususunun her iyileştirme kanununda yer almayışdır. Aslında 6191 sayılı kanuna tabi araştırmacı personel ayrılırken emsallerinin hakları üzerinden emekli edileceğinden otomatik olarak emsallerine yapılan iyileştirmelerin de yansıtılması gerekir. Bu değişiklikle idare istediği net ve açık hüküm 5434 sayılı kanunda belirtilmiş olacaktır.

MADDE 3- Bu madde ile 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10 uncu maddesinin 13 numaralı bendi değiştirilmiş, askeri öğrencilerin muvazzaf hizmetlerden sayılacak süreler yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 4- 27/7/1967 tarihli ve 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa eklenen geçici 36’ncı madde ile; kesinleşmiş ceza hükmüne dayanmayan ilişik kesme kararlarına karşı etkili bir hukuki başvuru hakkını kullanamamış, dava açsa dahi bu davanın, henüz 12/9/2010 tarihli ve 5982 sayılı Anayasa değişikliği ile hâkimlik teminatı ve yargı bağımsızlığı güvencelerine kavuşturulması öngörülen ve halen Anayasa değişikliğinden önceki yapısı ile yargı faaliyetini sürdüren ilgili mahkemede görülmesi sebebiyle olumlu sonuç alamamış subay, astsubay, uzman erbaş ve uzman jandarmalar, sivil memurlar ile harp okulları, GATA, fakülteler ve yüksek okullar, astsubay, uzman jandarma okulları ve askeri liselerden ilişigi kesilen askeri öğrenciler veya vefatları halinde hak sahiplerinin mağduriyetleri idarece öncelikle değerlendirilerek telafi edilmekte, başvurusu kabul edilmeyenlere ise etkin yargı yolu açılmaktadır.

Bu madde ile, 01 Ocak 1964 tarihinden, bu Kanun Teklifi'nin kanunlaşp yayımlandığı tarihe kadar, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanılarak tesis edilen idari işlemlerle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinden idari işlemlerle ilişkisi kesilen ya da emeklilik veya istifaya zorlandığını belgeleyen subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sivil memurlardan veya bunların vefatları halinde hak sahiplerinden müracaatları kabul edilenlerin, müracaatları reddedilip de açtıkları dava lehine sonuçlananların 926 sayılı Kanunun eklenen geçici 32 nci madde hükümlerinden bu Kanunda öngörülen esaslar dâhilinde yararlandırılmaları amaçlanmıştır.

Yine bu madde ile, askeri öğrencilikten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai mahkûmiyet hükmüne dayanılarak tesis edilen idari işlemlerle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, disiplinsizlik, başarısızlık ya da kendisinin veya velisinin serbest iradesi gerekçe gösterilerek tesis edilen idari işlemlerle askeri öğrencilikle ilişkisi kesilenlerden; disiplinsizliği, başarısızlığı veya kendisinin ve velisinin serbest iradesi ile ayrılma halleri, idarece yeterli kanıtla ispatlanamayan ve ayrılmaya zorlandığı anlaşılanlardan veya bunların vefatları halinde hak sahiplerinden müracaatları kabul edilenlerin ya da müracaatları reddedilip de açtıkları dava lehine sonuçlananların mağduriyetlerini gidermeye dönük olarak 926 sayılı Kanunun geçici 32 nci maddesi hükümlerinden bu Kanunda öngörülen esaslar dâhilinde yararlandırılmaları amaçlanmıştır.

Teklifle, askeri öğrencilerden müracaatları kabul edilenler ya da müracaatları reddedilip de açtıkları dava lehine sonuçlanana tazminat ödenmesi ve bunlardan öğrenim giderleri alınmaması ve alınanlara giderlerin güncel tutarlar üzerinden iadesi de amaçlanmıştır. Bitiminde mesleki statü kazandıracak fakülte ve yüksek okul, GATA, Harp Okulları, Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulları, Astsubay Meslek Yüksekokulları ve Uzman Jandarma Okulları öğrencilerine bu zor eğitimi gördüğü süre kadar, ulaşacağı statünün ilk maaşı, okulda geçirdiği ay miktarı ile çarpılarak tazminat olarak verilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, eğitim süresi sonunda mesleki statü kazandıran fakülte ve yüksek okul, GATA, Harp Okulları, Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulları, Astsubay Meslek Yüksekokulları ve Uzman Jandarma Okulları öğrencilerinden, müracaatları kabul edilenler, emsalleriyle birlikte mezun olmuş kabul edilerek, 6191 Sayılı Kanunun Ek Madde 32 hükümleri gereğince emeklilik haklarından yararlandırılmaları veya emsalleri emeklilik bekleme süresini doldurmayanların kamu hizmetlerinde istihdamı da sağlanmış olacaktır.

Yapılacak müracaatların incelenmesi sırasında, askeri öğrencilerin hukuka aykırı olarak ilişkilerinin kesilmesinde kastı olduğu belirlenenler hakkında cezai işlem yapılması, müracaatları kabul edilen askeri öğrencilere iade edilecek öğrenim giderleri ve ödenecek tazminatların, kasıt veya ihmali bulunanlara müstereken rücu edilmek suretiyle, keyfi muamelelerin de önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Bu geçici maddenin Kanuna eklenmesi, Anayasanın eşitlik ilkesinin yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti'nin imzaladığı, ayrımcılığı yasaklayan, etkin başvuru ve adil yargılanma hakkını düzenleyen uluslararası sözleşmelerin de gereğidir. Halkoylamasıyla kabul edilen 12/9/2010 tarihli ve 5982 sayılı Anayasa değişikliği, *“Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluşu, işleyişi, yargılama usulleri, mensuplarının disiplin ve özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.”* hükmünü getirmiştir. Böyle olmakla birlikte sözü edilen uyum kanunu henüz çıkarılmamıştır.

Bu sebeple, bu düzenlemeden doğacak davaların görülmesinde söz konusu uyum yasasının çıkarılmasının beklenmesi öngörülmüş, böylece geçmişteki yargı bağımsızlığı ve güvencelerine yönelik itirazlar ve şüphelerden arî bir adil yargılama amaçlanmıştır.

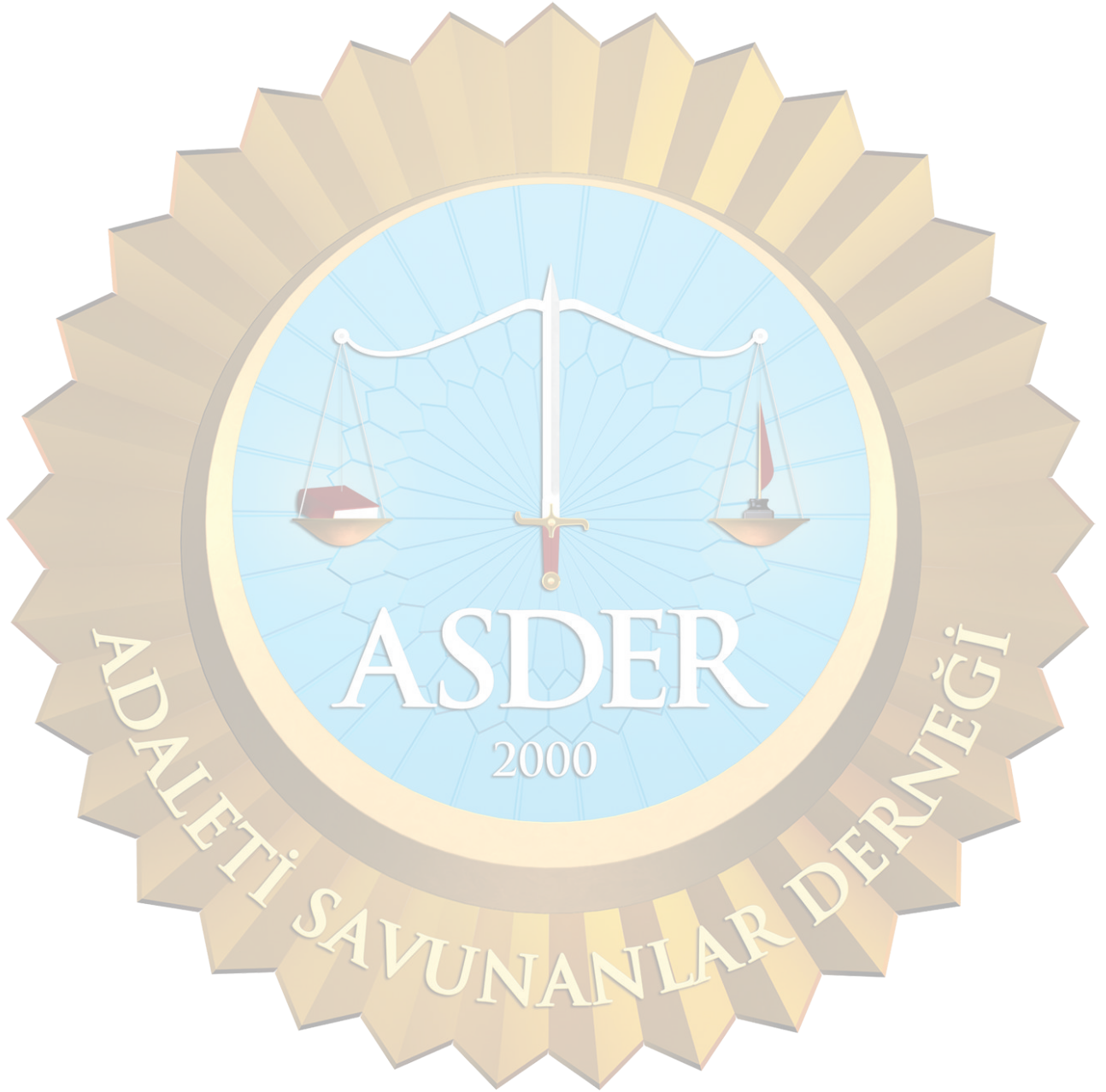
MADDE 5- Bu maddede, askeri öğrencilikle ilişkisi kesilenlerin ve ileride kesilecek olanların öğrenimlerinin kesintiye uğramasına meydan verilmeksizin yararlanacakları öğrenim haklarının düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- 926 sayılı Kanuna eklenen bu geçici maddeyle, Teklifin 1 inci maddesi marifetiyle geçici 32 nci maddede yapılan değişikliklere istinaden yapılacak başvuru ve işlemlerin, maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde sonuçlandırılacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

Yusuf Çağlayan
Emekli Askeri Hâkim
ASDER Huk. Kom. Üyesi

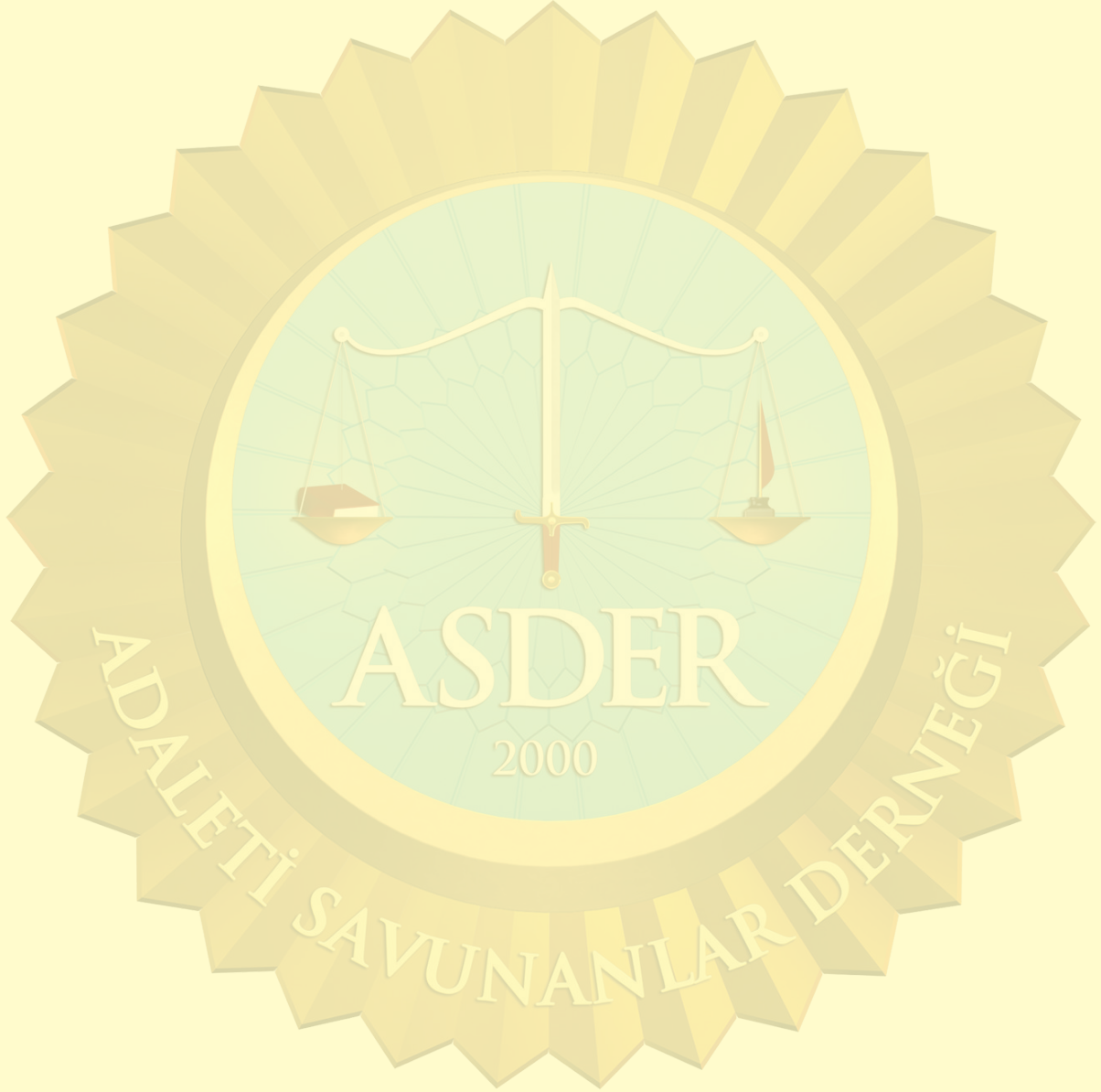

ADALETİ SAVUNANLAR DERNEĞİ

GENEL MERKEZİ

THE ASSOCIATION OF JUSTICE DEFENDERS

İrtibat Adresi: Aksaray Mah. Namık Kemal Cad. No:1 (İski köşesi) 34096 Fatih / İSTANBUL - TÜRKİYE

Adres: Guruba Hüseyinağa Mah. Kakmacı Sok. No:10 D.11 Aksaray - Fatih / İSTANBUL - TÜRKİYE

Tel & Faks: +90 212 526 11 31

e-posta:asdergenmer@gmail.com

www.as-der.org.tr